

Armut ve **ATEŞ YANIKLIĞI HASTALIĞI** (*Erwinia amylovora*)

Özden Güngör
Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkez
Yönetim Kurulu **Başkanı**

23.Temmuz.2015 - Ankara

Armut

Takım: Rosales

Familya: Rosaceae (Gülgiller)

Armut, genellikle bir yaşındaki anaç armut fidanları üzerine aşılama ya da çelikleme yoluyla üretilir. Armut ağaçları oldukça uzun ömürlüdür (50-75 yıl) Dikildikten 4-7 yıl sonra meyve vermeye başlayan bir armut ağacı 8-10 yaşlarındayken ortalama 25-50 kg meyve verebilir.

Armut

Dünya armut üretimi yaklaşık 19 milyon tonun üzerinde olup bunun yaklaşık % 50'si Çin'de üretilmektedir. Bu ülkeyi sırası ile ABD, İtalya,İspanya,Arjantin,Güney Kore,Türkiye,Japonya,Güney Afrika ve Hollanda izlemektedir.

Türkiye'nin toplam armut ağacı sayısı yaklaşık 12-13 milyon ve üretimi 440-460 bin tondur (Çizelge 1).

Bursa ,Antalya ve Ankara armut üretiminde ilk üç sırayı alan illerdir.

Gerek Anadolu'nun armudun gen merkezi oluşu ve gerek Anadolu'nun hemen her yerinde armut yetiştiriciliğine iklim ve toprak koşulları bakımından uygun yörelerin bulunması nedeniyle ülkemizde geniş bir üretim potansiyeli mevcuttur.

Armut

Çizelge-1 Türkiye'deki Armut durumu (2000-2014)

Yıllar	Meyve veren Ağaç Sayısı	Meyve vermeyen Ağaç Sayısı	Üretim (Ton)
2000	10.760.000	1.950.000	380.000
2001	10.640.000	1.960.000	360.000
2002	10.510.000	1.830.000	340.000
2003	10.450.000	1.790.000	370.000
2004	10.420.000	1.760.000	320.000
2005	10.400.000	1.740.000	360.000
2006	9.956.000	1.705.000	317.750
2007	10.007.000	1.884.000	356.281
2008	9.877.000	1.855.000	355.476
2009	9.919.000	1.996.000	384.244
2010	10.028.000	2.257.000	380.003
2011	9.784.000	2.420.000	386.382
2012	10.220.000	2.371.000	442.646
2013	10.330.000	2.528.000	461.826
2014	10.827.000	2.539.000	462.336

Kaynak.GTHB

Meyve vermeyen ağaç sayısı: Meyve bahçelerindeki henüz meyve verme yaşına gelmemiş ağaçlardır. Meyve verme yaşına girmeden tek tük meyve veren ağaçlar bu gruba dahil edilmiştir.

Armut

ARMUT İHRACATI		
YIL	MİKTAR (KG)	DEĞER (\$)
2000	8.352.439	2.583.413
2001	9.568.737	3.612.691
2002	12.980.477	5.789.836
2003	10.931.071	7.006.994
2004	5.197.698	3.845.187
2005	9.981.586	6.054.295
2006	5.923.153	4.388.982
2007	5.404.397	5.481.256
2008	6.046.203	6.784.829
2009	13.430.991	8.939.775
2010	14.425.669	8.825.227
2011	8.526.734	5.101.221
2012	16.183.255	10.236.538
2013	12.579.920	9.723.296
2014	16.417.860	12.660.335
TOPLAM	155.950.190	101.033.875

Kaynak.TUİK

Armut

Başlıca Armut çeşitleri

Akça, Ankara, Mustafabey, Hacı Hamza (Malatya), Limon (Malatya), Abbe Fetel, Beurre Bosc, Beurre Hardy, Coscia, Doyenne du Comice, Duchesse d'Angouleme, Passe Crassane, Triumph de Vienne, Williams, William Bovey, Wilder, Beurre Precoce Morettini, Grand Champion, Santa Maria, Beurre Clairgeau, Marguarita Marillat. Komis Etruska, Carmen, Naşı Kosui , Deveci, Margarit ,Haziran Güzeli (June Beauty) Bahribey,Tosca ,Abete, Fetel, Kieffer gibi armut çeşitleri mevcuttur.

ATEŞ YANIKLIĞI HASTALIĞI **(*Erwinia amylovora*)**

ATEŞ YANIKLIĞININ DALLARDAKİ GÖRÜNÜMÜ

Hastalığın yayıldığı organlar kısa sürede ateşte kavrulmuş gibi görüntü verirler.

Hastalığın Tanınması

Hastalıklı dokularda oluşan sızıntı içindeki bakteri kümeleri çiğ ve yağmur ile ağacın diğer organlarına (dal,gövde ve kök boğazı) böcekler kanalıyla diğer ağaçlara geçer.

Hastalığın Tanınması

Hastalık genellikle sürgünlerin uç yapraklarında kavrulma şeklinde başlar.

ATEŞ YANIKLIĞININ GÖRÜNÜMÜ

Sörvey **Zamanı**

Hastalık Mayıs ve Eylül ayları arasında yapılan Bahçe kontrolleri ile belirlenebilir.

Mücadelesi

- Hastalığın kontrolünde öncelikle bulaşık sürgünler hastalığın alt sınırından 25-30 cm. aşağısından kesilip imha edilmelidir.
- Bu işlemden sonra ilaçlı mücadele yapılır.

İlaçlı Mücadelesi

Gözler uyanmadan önce Budamadan sonra % 2'lik Bordo Bulamacı uygulanmalıdır.

Çiçeklenme Başlangıcında

Tahmin-uyarı modellerinin uygulandığı alanlarda çiçek dönemi uygulamalarında; kullanılan modele göre enfeksiyon riski uyarısı yapıldığında en geç 24 saat içinde ruhsatlı preparatlardan biri ile ilaçlama yapılmalıdır. Çiçeklenme dönemi içinde ikinci bir uyarı yapıldığı takdirde ilaçlama tekrarlanmalıdır. Tahmin uyarı modellerinin kullanılmadığı alanlarda; çiçeklenme başlangıcından itibaren 7-8 gün aralıklarla en az 2 veya 3 ilaçlama yapılmalıdır.

Armut'da Görülen Diğer Hastalık ve Zararlılar

Armut psyllası: (*Cacopsylla pyri*)

Armut kırmızı kabuklu biti : (*Epidiaspis leperii*)

Armut Memeli Pas : (*Gymnosporangium fuscum*)

Armut Kaplanı :(*Stephanitis pyri*)

Bakla zınnı : (*Tropinota (Epicometis)*)

Meyve Testereli Arıları:(*Hoplocampa spp.*)

Armillaria kök çürüklüğü :(*Armillaria mellea*)

YAPRAK BÜKENLER

Elma yaprak bükeni : (*Archips rosanus*)

Adi yaprak bükücüsü : (*A. xylosteanus*)

KIRMIZI ÖRÜMCEKLER (AKARLAR)

Akdiken akarı :(*Tetranychus viennensis* Zacher)

İki noktalı kırmızı örümcek: (*Tetranychus urticae* Koch.)

Avrupa kırmızı örümceği: (*Panonychus ulmi* Koch.)

Meyve kahverengi akarı : (*Bryobia rubrioculus* Scheut.)

Yassı akar : (*Cenopalpus pulcher* C.- F.)

TEŖEKKÜRLER